

بررسی و تجزیه و تحلیل عملکرد آموزشی شهرداری‌های کشور در سال ۱۳۸۵

دفتر آموزش و مطالعات کاربردی، مرجع توسعه آموزش‌های کاربردی در سازمان‌های مختلف تابعه در زمینه آموزش شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور است. این دفتر در این راستا هر ساله اقدام به اجرای برنامه‌های آموزشی مختلف به صورت متمرکز و غیر متمرکز برای شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور می‌کند. این اقدامات می‌تواند تاثیرات مثبتی در ارتقای سطح علمی کارکنان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور داشته باشد. از نوع تعاملات مدیران شهری و روستایی با سازمان شهرداری‌ها که حاکی از ابراز رضایت از برنامه‌های آموزشی است این مهم را می‌توان به خوبی یافت.

مقدمه :

دفتر آموزش و مطالعات کاربردی برای ساماندهی امر آموزش در بین شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور اقدام به تهیه نظامنامه جامع آموزش مشاغل اختصاصی و عمومی شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور کرده و آن را به تأیید مراجع ذیصلاح رسانده است. در این نظامنامه حداقل برای ۵۰۰ شغل اختصاصی و عمومی شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور دوره‌های آموزشی به همراه سر فصل‌های درسی تعریف شده است. از دیگر اقدامات این دفتر می‌توان به اختصاص اعتبارات مورد نیاز استان‌ها برای برگزاری دوره‌های آموزشی غیر متمرکز اشاره کرد. این اعتبارات هر ساله با اخذ برنامه‌های آموزشی استان‌ها و جمع‌آوری آمار و اطلاعات دوره‌های آموزشی استانداردهای کشور، میزان موفقیت و یا احیاناً عدم موفقیت برنامه‌های آموزشی استانداردهای کشور را مشخص می‌کند. مقاله حاضر، ماحصل آمار دوره‌های آموزشی و کارگاه‌های کوتاه مدت برگزار شده شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور است که در سال ۸۵ از استانداردهای تهیه شده و جنبه کاربردی و میدانی دارد. امید است این مقاله بتواند گامی مؤثر برای ارتقای امر آموزش در بین شهرداری‌های کشور باشد.

شایان ذکر است که در استخراج آمار در این مقاله از گزارش‌های استانداردهای کشور استفاده شده است. بنابراین مسوولیت صحت اعداد و ارقام برعهده استانداردهای کشور است و دفتر آموزش و مطالعات کاربردی فقط برای رعایت در امانت اقدام به انعکاس عین آمار کرده است. در ضمن تا زمان تهیه مقاله فقط ۲۱ استانداری آمارهای مربوطه را ارسال کرده بودند که متأسفانه از این میان دو استان ایلام و اردبیل هیچ گونه اقدامی در این زمینه انجام نداده‌اند. بنابراین از فهرست خارج شده‌اند.

تعداد دوره‌های برگزار شده :

به دلیل تنوع و تعدد دوره‌های برگزار شده در شهرداری‌های کشور و در راستای تجزیه و تحلیل مناسب نتایج حاصله از برگزاری دوره‌ها به ناچار در شش گروه فنی و مهندسی، خدمات شهری، اداری و مالی، حقوقی و قوانین، حمل و نقل و دوره‌های عمومی دسته‌بندی شد. با این نگاه بیشترین تعداد دوره‌های برگزار شده برای شهرداری‌های

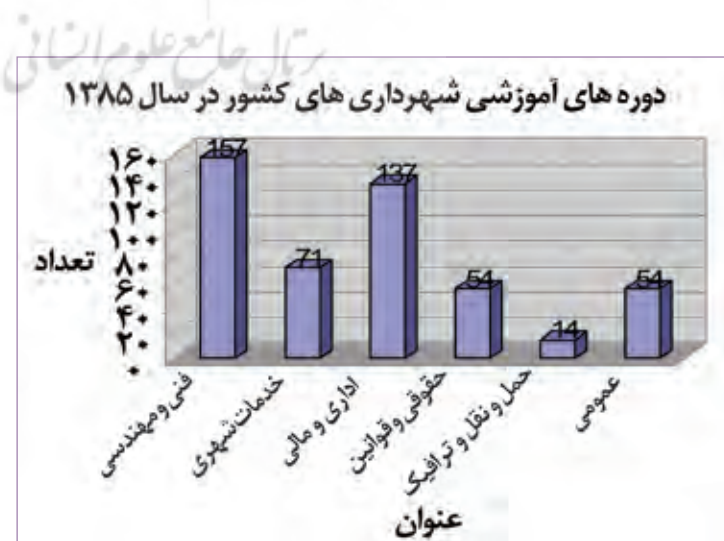
این مطلب در دفتر آموزش و مطالعات کاربردی سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌ها تهیه شده است

کشور به ترتیب متعلق به دوره‌های فنی و مهندسی با ۱۵۷ دوره، اداری و مالی با ۱۳۷ دوره و خدمات شهری با ۷۱ دوره است و کم‌ترین دوره‌های برگزار شده متعلق به حمل و نقل با ۱۴ دوره است.

استان	فنی و مهندسی	خدمات شهری	اداری و مالی	حقوقی و قضایی	حمل و نقل و ترافیک	عمومی
آذربایجان شرقی	۱۷	۱۶	۱۱	۶	۶	۵
آذربایجان غربی	۲۹	۱۰	۲۲	۸	۱	۹
اصفهان	۳	۲	۰	۰	۰	۴
بوشهر	۱۰	۲	۴	۱	۰	۰
تهران	۱۱	۱	۷	۵	۰	۰
چهارمحال و بختیاری	۴	۳	۵	۰	۰	۰
خراسان جنوبی	۲	۲	۴	۲	۰	۰
خراسان شمالی	۷	۴	۱	۳	۱	۳
خوزستان	۱۰	۱	۱۲	۶	۲	۰
سمنان	۳	۳	۸	۰	۰	۴
فارس	۱۲	۳	۷	۲	۲	۱۱
کرمان	۸	۸	۲	۰	۲	۰
کهگیلویه و بویر احمد	۵	۴	۵	۴	۰	۱
گلستان	۴	۰	۱	۲	۰	۱
گیلان	۷	۳	۲۰	۰	۰	۱۲
لرستان	۶	۲	۶	۹	۰	۳
مازندران	۱۱	۲	۶	۲	۱	۰
هرمزگان	۵	۵	۱	۳	۰	۰
همدان	۲	۰	۳	۰	۰	۰
مجموع	۱۵۷	۷۱	۱۳۷	۵۴	۲۴	۵۹

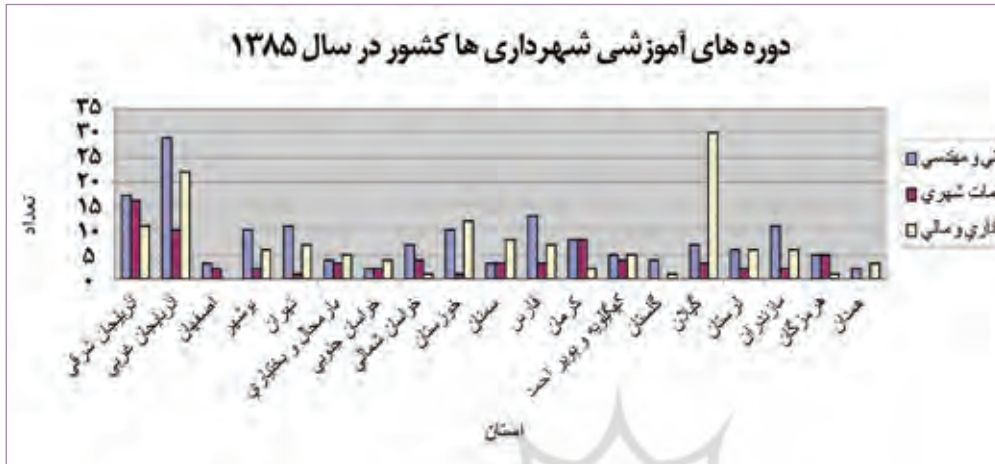
جدول شماره یک: تعداد دوره‌های برگزار شده برای شهرداری‌های کشور در سال ۱۳۸۵

نمودار شماره یک: دوره‌های آموزشی شهرداری‌های کشور در سال ۱۳۸۵

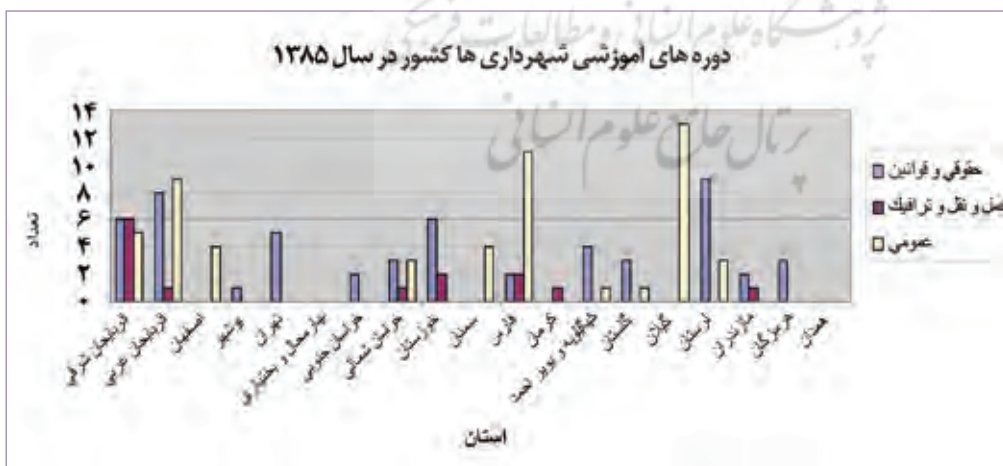

از میان استان‌های کشور، استان آذربایجان غربی با برگزاری ۲۹ دوره در زمینه فنی و مهندسی در رتبه اول کشوری در این گروه قرارداد و استان همدان با ۲ دوره در رتبه آخر این گروه قرار گرفته است. در گروه دوره‌های خدمات شهری، استان آذربایجان شرقی با ۱۶ دوره رتبه اول را به خود اختصاص داده و استان‌ها گلستان و همدان به ترتیب در رتبه آخر قرار دارند. به‌همین ترتیب در گروه دوره‌های اداری و مالی استان گیلان با برگزاری ۳۰ دوره در رتبه اول و استان اصفهان در رتبه آخر قرارداد.

نمودار شماره ۲: تعداد دوره‌های فنی و مهندسی، خدمات شهری و اداری و مالی

در گروه حقوقی و قوانین استان‌های لرستان و آذربایجان غربی هر کدام با ۹ دوره در صدر و استان آذربایجان شرقی با ۸ دوره و خوزستان با ۶ دوره در رتبه‌های بعدی قرار دارند. در زمینه برگزاری دوره‌های آموزشی حمل و نقل و ترافیک استان آذربایجان شرقی با ۶ دوره رتبه اول را از آن خود کرده و استان‌های خوزستان و فارس با ۲ دوره در رتبه‌های بعدی قرار دارند. و در نهایت از نظر دوره‌های عمومی برگزار شده استان گیلان با ۱۳ دوره در صدر و استان‌های فارس با ۱۱ دوره و آذربایجان غربی با ۹ دوره در رتبه‌های بعدی قرار دارند.

نمودار شماره ۳: تعداد دوره‌های فنی و مهندسی، خدمات شهری و اداری و مالی

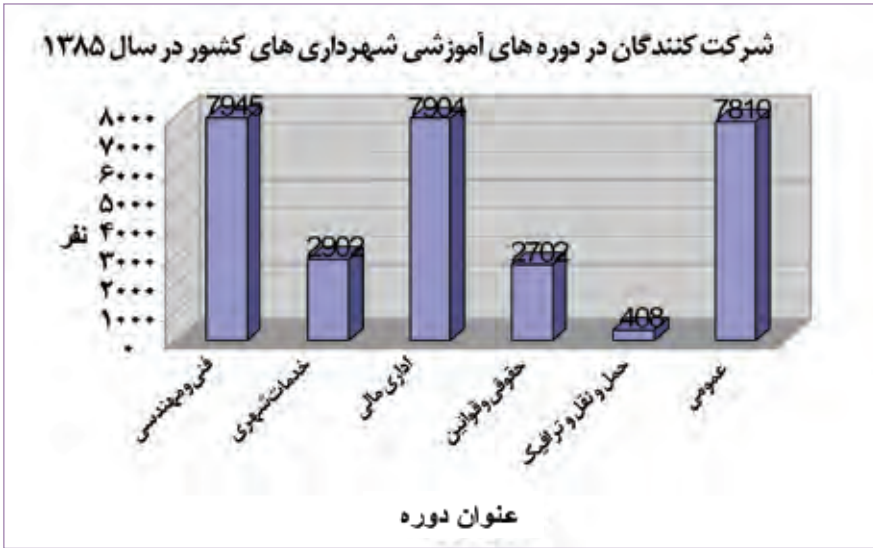

تعداد شرکت کنندگان در دوره‌های برگزار شده :

از نظر تعداد شرکت کنندگان دوره‌های فنی و مهندسی با ۷ هزار و ۹۴۵ نفر، اداری و مالی با ۷ هزار و ۹۰۴ نفر و عمومی با ۷ هزار و ۸۱۰ نفر بیشترین تعداد شرکت کننده را داشته‌اند و دوره‌های حمل و نقل و ترافیک با ۴۰۸ نفر در آخرین رتبه قرار گرفته است.

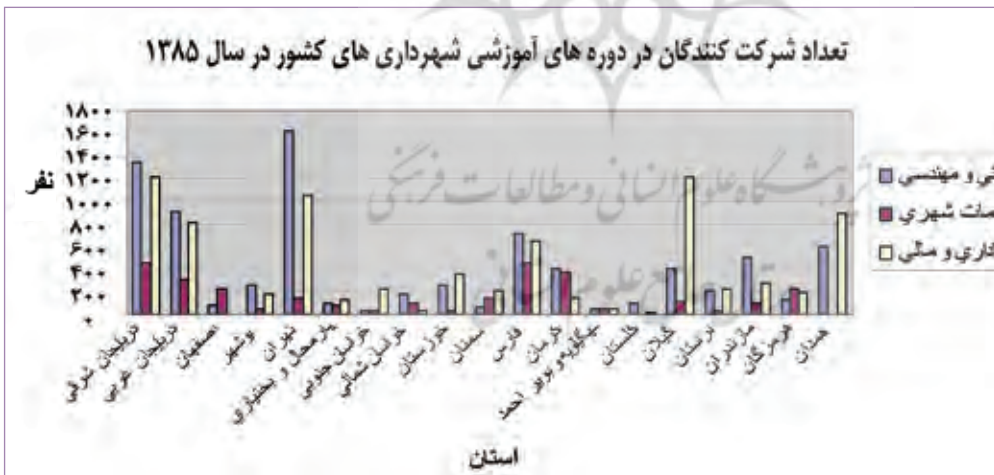
استان	فنی و مهندسی	خدمات شهری	اداری و مالی	حقوقی و قوانین	حمل و نقل و ترافیک	عمومی
آذربایجان شرقی	۱۳۴۳	۴۴۹	۱۲۱۲	۴۰۴	۱۳۳	۱۴۸
آذربایجان غربی	۹۰۸	۳۱۳	۸۰۴	۳۳۲	۳۵	۱۳۶۸
اصفهان	۷۵	۲۲۰	-	-	-	۲۸۵۶
بوشهر	۷۶۵	۴۲	۱۸۴	۲۶	-	-
تهران	۱۶۱۷	۱۵۰	۱۰۵۰	۷۵۰	-	-
چهارمحال و بختیاری	۱۰۴	۷۸	۱۳۰	-	-	-
خراسان جنوبی	۲۹	۳۰	۲۲۹	۳۱	-	-
خراسان شمالی	۱۸۱	۹۸	۳۲	۷۵	۳۸	۸۸
خوزستان	۲۵۳	۳۰	۳۵۰	۱۸۹	۵۵	-
سمنان	۶۲	۱۴۰	۴۱۵	-	-	۶۴۰
گلرس	۷۰۶	۳۵۰	۶۵۱	۱۳۰	۱۱۰	۲۰۹۰
کرمان	۴۰۸	۳۸۰	۱۴۵	-	۳	-
کهگیلویه و بویر احمد	۴۴	۴۷	۵۲	۴۴	-	۱۲
گلستان	۹۵	-	۲۴	۱۰۰	-	۶۸
گیلان	۴۰۹	۱۲۰	۱۲۱۷	-	-	۲۳۹
لرستان	۷۱۴	۳۴	۲۳۳	۲۷۹	-	۱۰۱
مازندران	۵۰۶	۹۲	۲۷۶	۹۲	۴۶	-
هرمزگان	۱۳۲	۲۳۹	۳۰۰	۳۵۰	-	-
مشان	۶۰۰	-	۹۰۰	-	-	-
مجموع	۷۹۴۵	۲۹۰۲	۷۹۰۴	۲۷۰۲	۴۰۸	۷۸۱۰

جدول شماره ۲: تعداد شرکت کنندگان دوره‌های برگزار شده برای شهرداری‌های کشور در سال ۱۳۸۵

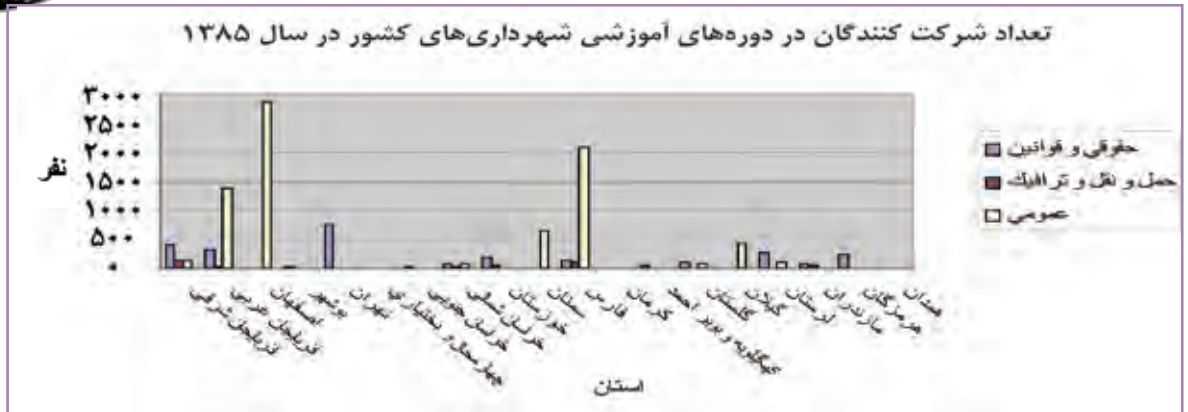
نمودار شماره ۴: تعداد شرکت کنندگان در دوره های برگزار شده برای شهرداری های کشور در سال ۱۳۸۵

بیشترین شرکت کننده در دوره های فنی و مهندسی را استان تهران با ۱۶۱۷ نفر و کمترین آن را استان خراسان جنوبی با ۲۹ نفر به خود اختصاص داده اند. در دوره های خدمات شهری استان های فارس با ۴۵۰ نفر و آذربایجان شرقی با ۴۴۹ نفر در صدر قرار گرفته اند و استان های گلستان و همدان نیز انتهای جدول را به خود اختصاص داده اند. در زمینه دوره های حقوقی و قوانین نیز استان تهران با ۷۵۰ نفر در رتبه نخست و پس از آن استان های آذربایجان شرقی با ۴۰۴ نفر و آذربایجان غربی با ۳۳۲ نفر قرار دارند.

نمودار شماره ۵: تعداد شرکت کنندگان در دوره های فنی و مهندسی، خدمات شهری و اداری و مالی

در دوره های اداری و مالی استان های گیلان با ۱۲۱۷ نفر و آذربایجان شرقی با ۱۲۱۲ نفر بیشترین تعداد شرکت کننده را داشته اند و استان اصفهان هیچ شرکت کننده ای نداشته است. شرکت کنندگان در دوره های حمل و نقل و ترافیک در استان های آذربایجان شرقی با ۱۳۲ نفر، فارس با ۱۱۰ نفر و خوزستان با ۵۵ نفر در رتبه اول تا سوم قرار گرفته اند و در دوره های عمومی استان اصفهان با ۲۸۵۶ نفر، فارس با ۲۰۹۰ نفر و آذربایجان غربی با ۱۳۶۸ نفر در رتبه اول تا سوم قرار گرفته اند.

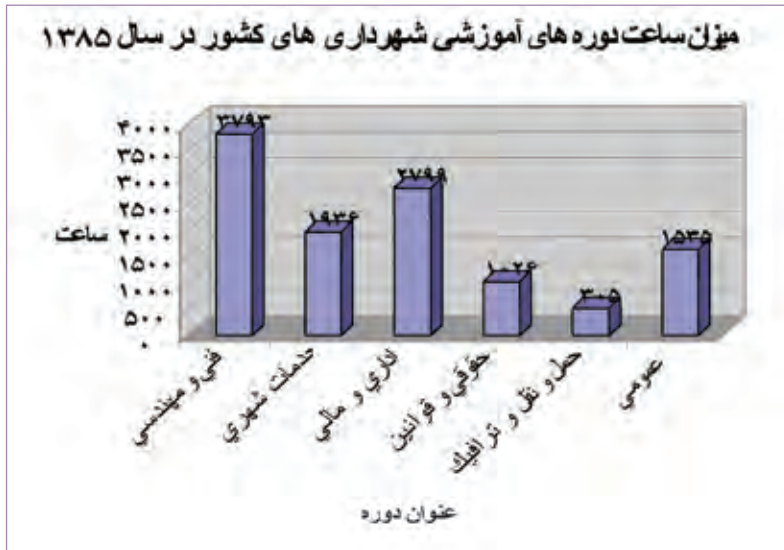
نمودار شماره ۶: تعداد شرکت کنندگان در دوره‌های حقوقی و قوانین، حمل و نقل و ترافیک و عمومی

میزان ساعت دوره‌ها:

از نظر میزان ساعت برگزاری دوره‌ها، دوره‌های فنی و مهندسی با ۳۷۹۳ ساعت، اداری و مالی با ۲۷۹۹ ساعت و خدمات شهری با ۱۹۳۶ ساعت در رتبه‌های اول تا سوم قرار دارند و دوره‌های حمل و نقل و ترافیک با ۳۰۵ ساعت رتبه آخر را به خود اختصاص داده است.

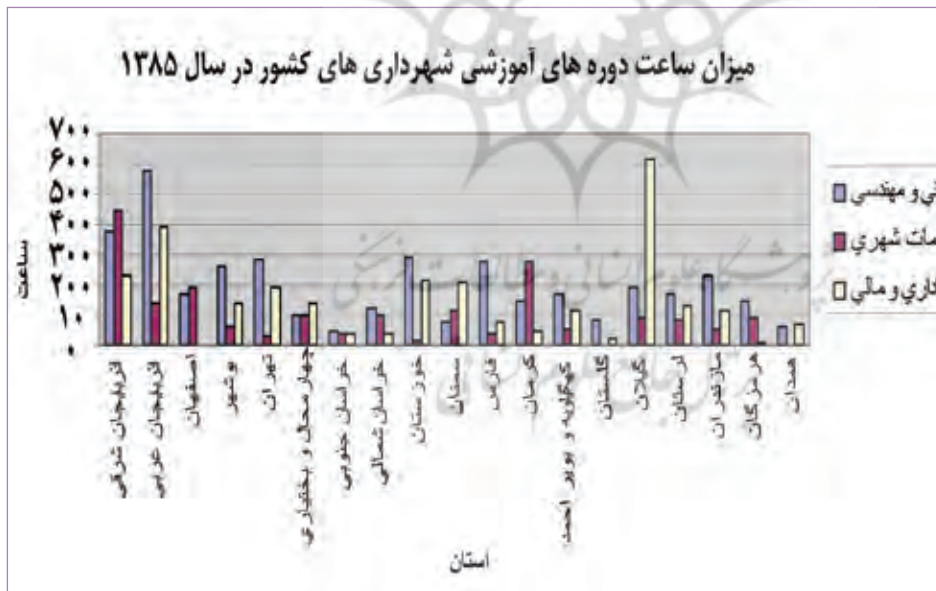
استان	فنی و مهندسی	خدمات شهری	اداری و مالی	حقوقی و قوانین	حمل و نقل و ترافیک	عمومی
آذربایجان شرقی	۳۷۹	۲۲۹	۲۲۲	۱۲۴	۱۳۸	۱۲۸
آذربایجان غربی	۵۷۵	۱۳۶	۳۹۰	۹۴	۳۰	۱۲۵
اصفهان	۱۶۸	۱۹۲	-	-	-	۲۰۲
بوشهر	۲۶۲	۶۰	۱۳۸	۱۶	-	-
تهران	۲۸۶	۲۸	۱۶۴	۹۲	-	-
چهارمحال و بختیاری	۱۰۲	۱۰۲	۱۳۶	-	-	-
خراسان جنوبی	۲۸	۲۰	۲۲	۲۸	-	-
خراسان شمالی	۱۲۵	۹۸	۴۰	۲۷	۲۴	۱۱۲
خوزستان	۲۹۴	۱۶	۲۱۸	۱۲۸	۲۵	-
سمنان	۷۶	۱۱۶	۲۰۷	-	-	-
فارس	۲۷۸	۴۰	۷۶	۲۲	۲۲	۲۰۲
کرمان	۱۴۸	۲۸۰	۵۰	-	۱۶	-
کهگیلویه و بویراحمد	۱۷۰	۵۵	۱۱۲	۷۲	-	۳۰
گلستان	۸۶	-	۲۲	۶۰	-	۲۸
گیلان	۱۹۴	۹۲	۶۱۶	-	-	۲۸۶
ارستان	۱۴۶	۸۸	۱۳۰	۱۲۰	-	۲۹۰
مازندران	۲۳۰	۵۲	۱۱۲	۲۶	۲۰	-
مرکزگان	۱۴۴	۹۰	۸	۶۰	-	-
همدان	۶۰	-	۷۲	-	-	-
مجموع	۲۷۹۳	۱۹۳۶	۲۷۹۹	۱۰۲۶	۳۰۵	۱۵۲۵

جدول شماره سه: میزان ساعت دوره‌های برگزار شده برای شهرداری‌های کشور در سال ۱۳۸۵

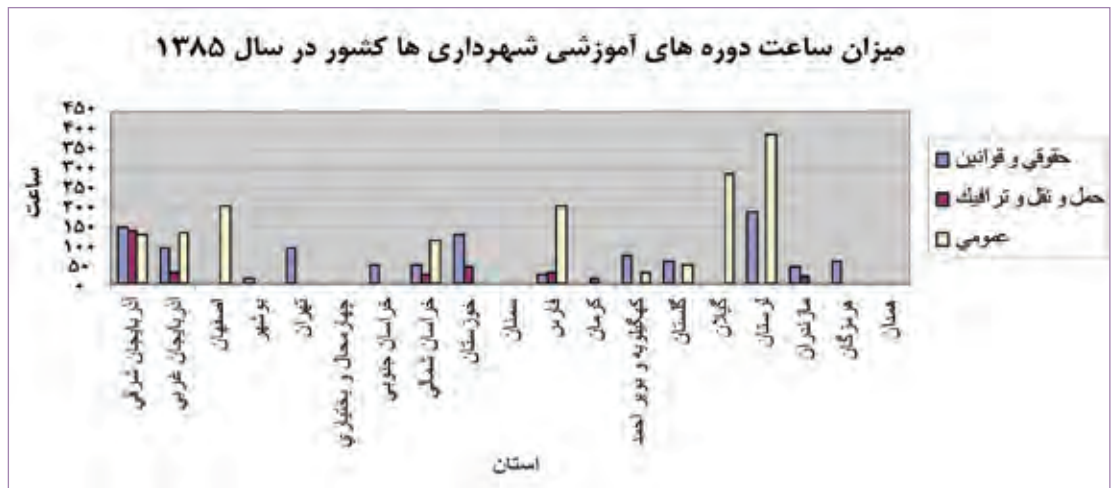
نمودار شماره ۷: میزان ساعت دوره های آموزشی

از لحاظ ساعت آموزشی دوره های فنی و مهندسی، استان آذربایجان غربی با ۵۷۵ ساعت در رتبه اول و استان خراسان جنوبی با ۴۸ ساعت در رتبه آخر قرار دارد. بیشترین ساعت دوره های آموزشی خدمات شهری را استان آذربایجان شرقی با ۴۴۹ ساعت به خود اختصاص داده و استان های گلستان و همدان در رتبه های آخر قرار دارند. بیشترین ساعت دوره های آموزشی اداری و مالی را استان گیلان با ۶۱۶ ساعت و کمترین آن را استان اصفهان به خود اختصاص داده است.

نمودار شماره ۸: میزان ساعت دوره های آموزشی فنی و مهندسی، خدمات شهری و اداری و مالی

در دوره های حقوقی و قوانین استان های لرستان با ۱۹۰ ساعت، آذربایجان شرقی با ۱۴۶ ساعت و خوزستان با ۱۲۸ ساعت در رتبه های اول تا سوم قرار دارند. در دوره های حمل و نقل و ترافیک نیز استان های آذربایجان شرقی با ۱۳۸ ساعت، خوزستان با ۴۵ ساعت و فارس با ۳۲ ساعت رتبه های اول تا سوم را دارند. و بالاخره اینکه در زمینه دوره های عمومی استان های لرستان با ۳۹۰ ساعت، گیلان با ۲۸۶ ساعت و فارس با ۲۰۴ ساعت در رتبه های اول تا سوم قرار دارند.

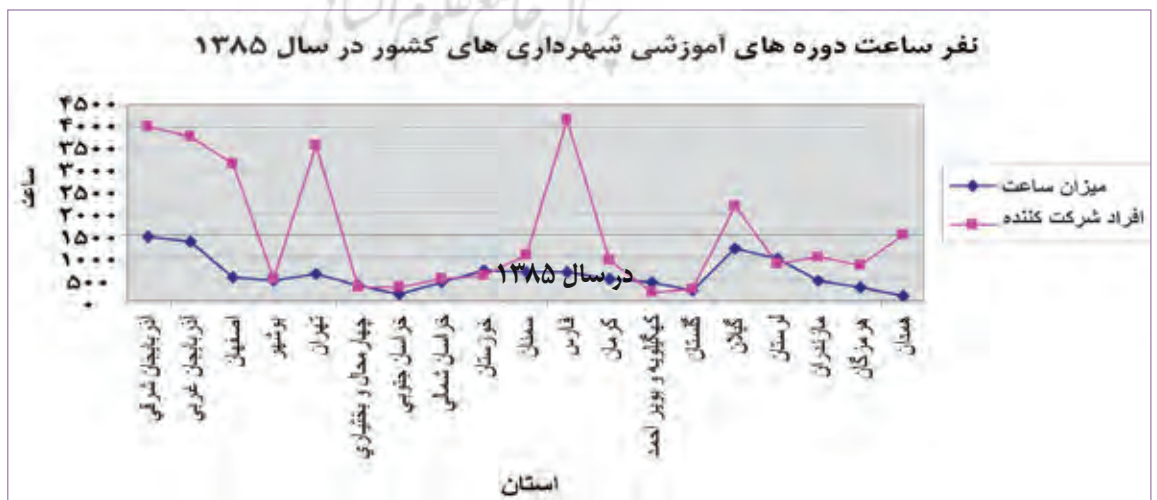
نمودار شماره ۸: میزان ساعت دوره های آموزشی حقوقی و قوانین، حمل و نقل و ترافیک و عمومی

جمع بندی و نتیجه گیری:

از تجزیه و تحلیل آماری دوره های آموزشی برگزار شده برای شهرداری های کشور در سال ۱۳۸۵ می توان چنین نتیجه گیری کرد که در این سال تعداد ۴۸۷ دوره آموزشی برای ۲۹۶۷۱ نفر از پرسنل شهرداری های کشور به میزان ۱۱۳۹۴ ساعت برگزار شده است. با توجه به آمار گرد آوری شده و انعکاس نتایج (ارائه گواهینامه های آموزشی دوره های برگزار شده برای شهرداری ها به دفتر آموزش و مطالعات کاربردی برای تأیید) می توان اظهار داشت موفق ترین استان ها به ترتیب در این سال استان های آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی و گیلان بوده اند.

استان های ایلام و اردبیل هیچ گونه اقدامی در این زمینه انجام نداده اند و ناموفق ترین استان ها بوده اند و استان های خراسان رضوی، زنجان، سیستان و بلوچستان، قزوین، قم، مرکزی، کردستان، کرمانشاه، یزد جزو استان های کم کار در زمینه آموزش شهرداری ها بوده اند. به طور یقین انعکاس عملکرد آموزشی استان ها نقش مهمی در اختصاص اعتبارات آموزشی به آنها طی سالیان آتی خواهد داشت.

همچنین سرمایه گذاری روی نیروی انسانی شهرداری ها به عنوان سرمایه اصلی آنها، افزایش سطح علمی پرسنل شهرداری ها و در نتیجه افزایش بازده کاری آنها و کمک به توسعه کشور را در پی دارد.

نمودار شماره ۹: نفر-ساعت دوره های آموزشی برگزار شده برای شهرداری های کشور

استان	تعداد دوره	تعداد شرکت کننده	میزان ساعت آموزش
آذربایجان شرقی	۶۱	۴۰۰۰	۱۴۷۲
آذربایجان غربی	۷۹	۳۷۶۰	۱۳۶۰
اصفهان	۹	۳۱۵۱	۵۴۲
بوشهر	۱۹	۵۱۷	۴۷۸
تهران	۲۴	۳۵۶۷	۶۰۲
چهارمحال و بختیاری	۱۳	۳۱۲	۳۴۰
خراسان جنوبی	۱۰	۳۱۹	۱۶۴
خراسان شمالی	۱۹	۵۰۲	۴۴۶
خوزستان	۳۱	۵۷۷	۷۰۱
سمنان	۱۸	۱۰۵۷	۶۵۸
فارس	۳۸	۴۱۳۷	۶۵۴
کرمان	۲۰	۹۳۵	۴۹۴
کهگیلویه و بویر احمد	۱۹	۳۰۱	۴۴۲
گلستان	۹	۲۸۷	۴۱۸
گیلان	۵۳	۳۱۸۵	۱۱۸۸
لرستان	۳۶	۸۶۱	۹۶۴
مازندران	۳۳	۱۰۱۲	۴۶۲
هرمزگان	۱۴	۸۰۳	۳۰۲
همدان	۵	۱۵۰۰	۱۳۲
مجموع	۴۸۸	۲۹۶۸۳	۱۱۶۳۹

جدول شماره ۴ دوره‌های آموزشی برگزار شده برای شهرداری‌های کشور در سال ۱۳۸۵